

TOVERBERG

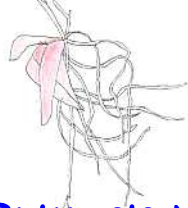
2

JAARGANG 1 / 2 HERFST 2006

**HET BELEEFDE GENOT
CULTURELE EN LITERAIRE KRING**

Het beleefde Genot

Culturele &
Literaire kring
ZEDELGEM

Doornlaan 8, 8210 Zedelgem
0473/28.05.41
hetbeleefdegenot@scarlet.be
Rek. 001-4851739-69

Colofon

Teksten: Anny Aelter, Els Durnez, Bart Madou

Kaft: Rika Van Dycke

Vormgeving en illustraties: Bart Madou en Rika Van Dycke

Foto's: Bart Madou

Toverberg verschijnt 4x per jaar, bij het begin van elk jaargetijde en wordt tijdelijk verspreid via de bibliotheken van Aartrijke, Loppem, Veldegem en Zedelgem.

Een abonnement nemen kan ook.

De auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen.

Kopiëren of citeren is toegelaten, mits bronvermelding

"Ieder mens die genoeg scheidt in het voltoeien van zijn taak is een kunstenaar; welke ook die taak is en hoe nederig ze ook is, hij brengt een kunstwerk tot stand. De toetssteen is het beleefde genot, het plezier, de perfectie: het overtuigend resultaat!"

Henry Van de Velde

Inhoudsopgave

Dichter bij ons: Anny Aelter	3
Gedichten van Anny Aelter	8
Fragment op zich: Italo Calvino	13
Beleefd	16
Site seeing "The Mozart Project"	16
Te beleven	19
Andere activiteiten	20
Uit het dagboek van een leesgroepbegeleider	22

Woord vooraf

Beste lezer,

In 1843, nauwelijks 50 jaar na de dood van Mozart en lang voor Freud, schrijft Victor Eremita (nou ja, Søren Kierkegaard) een essay met als titel 'De onmiddellijke erotische stadia of het muzikaal erotische: over Mozarts Don Giovanni'. Een vlag die de lading slechts gedeeltelijk dekt, want Kierkegaard koppelt er meteen een aantal diepzinnige (en dieptepsychologische!) beschouwingen aan vast over de muziek van Mozart ('het volmaakt klassieke evenwicht van vorm en inhoud bij Mozart') en zelfs over de existentiële kracht van de muziek.

Hoe moet je in taal weergeven wat alleen de muziek kan uitdrukken? Een paradox waarmee Kierkegaard worstelt.

De muziek is het demonische en zij drukt voortdurend het onmiddellijke in zijn onmiddellijkheid uit, in tegenstelling tot de taal waarin de reflectie besloten ligt en daardoor het onmiddellijke nooit kan uitdrukken, of zoals Kierkegaard het verwoordt: de reflectie is de doodsteek voor het onmiddellijke.

Het essay leert ons echter nog meer, want Kierkegaard laat niet na, vaak midden in een diepzinnige beschouwing, ons erop te wijzen dat Mozarts Don Giovanni het meest klassieke werk is dat er bestaat. En waarom? Wel, omdat het idee hier tot rust en doorzichtigheid is gebracht. En dat zijn nu juist de criteria bij Kierkegaard opdat van een klassiek werk sprake kan zijn. Deze eenheid, dit wederzijds in elkaar opgaan van rust en doorzichtigheid, bevat ieder werk dat klassiek genoemd mag worden. Het klassieke is bovenal gelegen in evenwichtigheid.

En in zijn besluit formuleert hij nog eens kernachtig: "onder alle klassieke werken komt de eerste plaats toe aan Mozarts Don Giovanni".

In dit nummer weer een interview met een plaatselijke dichter maar ook heel wat over Mozart en over de klassieken. In het najaar verzorgt Het Beleefde Genot samen met de bibliotheek een literaire en muzikale avond waarin de jarige centraal staat.

Wij hopen je stellig op deze avond te mogen verwelkomen!

Bart Madou

"Dichter bij ons"

Interview Anny Aelter

"De meeuw, zie hem vliegen, hoog in de hemelsblauwe lucht" zo begint één van de gedichten van Anny Aelter. Wie is Anny Aelter? Wie is die vrouw die de woordenschat van mijn moeder gebruikt, een woordenschat die ik bijna vergeten was: boekerij, spreekbeurt, content, zieder en wieder...woorden uit mijn jeugd.

Maar het meest opvallende woordje is 'graag, zelfs 'zeer graag' of met de woorden van Anny, 'wreed' graag'. Voor ons zit een optimist. En een tuin is bij haar nog altijd hof. En mooi is altijd schoon en praten is klappen.

Ik heb enkele van je gedichten gelezen. Bevrijding, hoop, en toch een tikkeltje nostalgie?

Dit laatste is opvallend voor dichters die nogal eens de neiging hebben hun zwaarmoedigheid te etaleren. Loslaten, het ga je goed. Het zijn je kinderen uit de instelling?

Laat mij dit vooraf zeggen: al de gedichten die ik gemaakt heb gaan inderdaad over de gasten. Soms heb ik daar geen titel bijgezet. Dat waren eigenlijk allemaal aparte stukken. Ze verschenen in een boekje met bij elk gedicht een foto van de gasten erbij.

Anny Aelter

De gasten, hoorde ik al een paar maal, wie zijn die 'gasten' feitelijk?

O ja, ik werk dus in de Engelbewaarder in Aartrijke. Al meer dan 40 jaar en dat nog tot het einde van dit jaar, dan ben ik in brugpensioen. De bewoners van de Engelbewaarder zijn gedragsgestoorde gasten, mentaal gehandicapten.

Ja; nu zeggen ze bewoners. Dat is het officiële naamgebruik, maar ik zeg mijn gasten omdat ik daar zodanig lang mee werk en dat ze mij eigen zijn. Ik heb ze groot weten worden. Ik heb hen van kleins af gekend en nu zijn zij volwassen en dat is voor mij belangrijk – zelf heb ik geen kinderen, en ik heb dat een stuk naar hen overgebracht. Ik werk daar vanaf 1966.

En hoe oud zijn je gasten als ze bij jou terechtkomen? Hoelang blijven zij bij jou?

O, ze zijn nog vaak heel jong, sommige gasten heb ik al gekend vanaf hun negende jaar en zij zijn er nog altijd.

Ja, hoelang verblijven ze daar? Wel, nu mogen ze levenslang blijven. Vroeger niet, vroeger bleven ze daar tot aan hun veertiende jaar, toch in het begin dat ik daar werkte. Maar sindsdien is dit ook al sterk geëvolueerd. Ja, ik heb al veel meegemaakt en veel weten veranderen in de voorbije veertig jaar

En op een dag ben je begonnen met het schrijven van gedichten...

Eigenlijk heb ik eens een boekje gelezen, ik ben altijd geïnteresseerd geweest in lezen. Het waren gedichten van Ad Goos, dat is ook iemand die werkt met mentaal gehandicapten. Van hem heb ik enkele stukjes gelezen. Ik dacht zo, dat zou ik ook wel kunnen, zoiets schrijven dat eigen is aan de gasten, ik zou dat ook eens willen proberen. En ik heb dat dan maar meteen onder handen genomen. De ouders hebben mijn gedichten nadien gekregen en ze waren allemaal tevreden, ze zeiden allemaal dat het goed was. Want onze orthopedagoog zei altijd tegen mij: Anny, je mag bescheiden zijn, maar niet te bescheiden.

(Anny toon een boekje met foto's, naast elke foto staat er een tekst, een gedicht)

Heb jij dat allemaal geschreven?

Ja, al die teksten zijn van mij. Alle ouders hebben dat toen gekregen.

En hier bij Didier bijvoorbeeld (zie bladzijde 12 van deze Toverberg), dat is ook iets wat ik eens met mijn gasten beleefd heb, die momentopname. Ja, de mensen en vooral de ouders waren daar allemaal tevreden mee.

Hoe een gedicht bij mij tot stand komt, dat is spontaan hé. En veranderen? Niet echt, je overleest dat dan nog eens en het gebeurt dat ik daar nog iets aan verander.

Ik lees nog graag eens gedichten van Guido Gezelle voor ook, er zit daar veel beweging in hé. En eens je bezig bent komt je inspiratie precies vanzelf. Dat is ook omdat je je dan zo goed kan inleven.

Dat is dan al lang geleden waarover je nu spreekt.

(Anny denkt even na)

Ja, hoelang is dat nu geleden, toch al een hele tijd hoor. Ik zou moeten kijken in het boekje. Ik ben nu al twintig jaar op die dienst waar ik nu werk, dus dat moet zeker achttien jaar geleden zijn.

Het is dus niet zo dat je van in je jeugd bezig was met die zaken?

Wel, als ik het nu bekijk, dan is het eigenlijk toch vroeg begonnen. Ik was nog maar zeven jaar en ik ging al naar de bibliotheek. Mijn moeder zei altijd dat ik de krant al kon lezen als ik zeven jaar oud was. Ik heb al altijd graag gelezen en mij daar altijd sterk voor geïnteresseerd en dat is nu nog altijd zo. Als ik een boek lees, mag er een bom naast mij ontploffen, ik zal het nog nooit horen.

Lees je nog altijd zoveel? Wat lees je nu?

Kijk *(Anny wijst naar een boek op tafel)*, ik ga altijd naar de boekerij.

Wel ja, nu is het een beetje een thriller, maar ik lees in feite alle genres. Datgene wat er mij op het ogenblik aanspreekt... Nu, ik heb altijd graag Agatha Christie en dergelijke gelezen, ook historische romans, en alles wat verband houdt met mijn werk, om wat bij te blijven. Ik heb al altijd graag gelezen. En nu nog, ik neem aan dat ik dit zo zal blijven.

Het moet zeker veertien jaar geleden zijn geweest, dat ik tegen mezelf zei, waarom eens geen sprookje schrijven, en ja, dan ben ik eraan begonnen maar ik heb het toen niet meer afgewerkt. Op school, in het vak Nederlands, was ik altijd bij de eersten. Zeker in schrijven. En spreekbeurten geven en maken, die dingen deed ik wel graag.

***Eens dat je bezig bent, komt je inspiratie precies vanzelf.
Dat is ook omdat je je dan zo goed kan inleven***

Aartrijke, het dorp van Boschvogel. Aangespoeld of er geboren en getogen?

Ja, ik ben van Aartrijke en ik heb er altijd gewoond.

"De meeuw, zie hem vliegen, hoog in de hemelsblauwe lucht" zo begint één van je gedichten, een gevoelig gedicht.

Inderdaad dat is wel om gevoelens te verwoorden, als er iets is dan kan ik dat van me afschrijven en ik vind het ook een rijkdom in iemands leven als je kan spelen met woorden. En het helpt je ook voor als je wat tegen komt in je leven om iets te relativiseren.

De zeemeeuw, het gedicht waarover je het hebt, dat heb ik eigenlijk geschreven naar aanleiding van het overlijden van één van de bewoners, iemand waarmee ik zeer goed kon opschieten en die me nauw aan het hart lag.

Ik herinner mij nog goed dat mijn man en ik die zondag gingen wandelen in Cadzand, het was echt heel mooi weer, en ik zag daar toen een zeemeeuw vliegen. Ik ben thuis gekomen en heb dit gedicht dan gemaakt.

Loslaten en afscheid....

Ja, er was een nauwe band met die bewoner en zo heb ik dat een beetje van mij af kunnen schrijven. En als je tevreden bent in je leven, dan kun je dat ook allemaal. Ik ben eigenlijk ook wel iemand die heel positief ingesteld is. Positief denken dat is ook veel waard. En je hoort wel veel zeggen dat de wereld slecht is, maar ik blijf nog altijd in de wereld geloven. Er lopen toch nog mensen rond die goed zijn, dat vind ik toch.

Je zit duidelijk met dat mysterie: "Soms heb ik van die dagen dat ik jij zou willen zijn om door te dringen tot je diepste zijn". Wat zit er in die hoofden, hoe zouden zij de wereld zien...

Ja, inderdaad, wat peinzen die gasten nu feitelijk? Ik zou dat dan willen verstaan want als ik zou weten wat zij denken ...

Maar weet je hoe dat gaat? Je moet eigenlijk zelf van je ivoren toren komen en je moet trachten mee te leven met hen hé, vooraleer dat je hen wat kunt begrijpen.

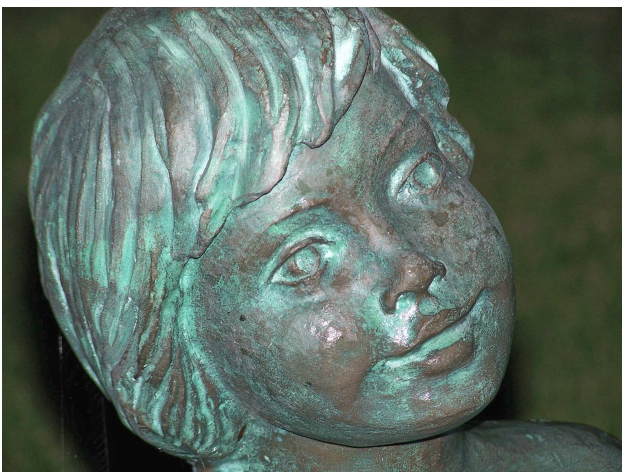
Kan je wat in hen komen? Gaat dat? Of hangt dat erg af van persoon tot persoon?

Iedere bewoner is verschillend natuurlijk, zij hebben hun karakter mee zoals wij dat mee hebben. Maar hoe langer dat je met hen werkt, hoe eigener je daar aan wordt en ze spreken vooral non-verbaal en je kunt dan toch verstaan wat ze willen zeggen en 't is een beetje een inspelen op elkaar, elkaar aanvoelen hé. Maar die gasten, die leven met gevoel, zij zijn gevoel. En daardoor weten zij ook hoever ze met jou mogen gaan.

Je kunt dat vooral goed merken als ze jou een tijd niet meer gezien hebben.

Nu ja, ik heb mijn werk altijd zeer graag gedaan, sommige mensen zeggen mij vaak ik zou daar niet kunnen mee werken met zulke gasten, maar dat is voor mij gewoon, je wordt daar echt eigen aan.

Nu, ik ga waarschijnlijk, als ik ga stoppen met werken, ik ga dat eerste gedicht van mensen (zie bladzijde 10) laten inkaderen en ik ga dat geven aan de leefgroep, ja want dit is het eerste gedicht dat ik gemaakt heb. En dat heeft in het contactboekje gestaan. Zelfs van het oudercomité ben ik opgebeld omwille van die tekst. Ze vonden hem mooi voor de gasten.

Beeldje in de tuin van Anny (detail)

Schrijf je vandaag nog altijd?

Jazeker, en ik denk zo, als ik dan meer zal thuis zijn, dan zal alles nog spontaner en minder gedwongen zijn. Ik zal meer tijd hebben, maar ik volg nog Engelse les. Als je meer tijd hebt, kun je meer dingen doen die je graag doet. Vroeger toen ik volle dagen moest gaan werken, had ik daarvoor geen tijd, en anders ja, bloemschikken, dat doe ik nu ook en in mijn tuin werken, dat doe ik ook heel graag. Ik leef nog graag dicht bij de natuur.

Ja een mooie tuin, een mooi beeldje ook bij die fontein.

Dat vind ik ook, het staat er nog maar van deze zomer. Wij hadden daar al lang over gesproken. En op een dag zegt mijn man, kom, we gaan eens gaan kijken. En water dat geeft altijd een zekere rust. Ik zit daar graag bij. Vroeger gingen wij veel op reis naar de bergen. Mijn man had dan plezier met mij, ik wilde altijd dat water volgen tot aan de bron. Ik wilde altijd weten van waar het komt en waar het heen gaat.

Reis je dan veel?

Wel dat hangt er vanaf. Soms zijn het eerder korte uitstapjes, onlangs zijn wij in het weekend naar de Moezel geweest. Ik doe dat wel graag, nu de druiven rijp zijn en er overal wijnfeesten zijn. Weet je wat ik denk? Zolang je goed bent moet je reizen, want er is vlug iets gebeurd.

Een kleurengedicht... geel, rood, groen, wit.... Geen nostalgisch blauw?

Ik heb die kleuren genomen omdat ze mij ook aanspreken. Wel ja, van mij zijn dat ook altijd eenvoudige woorden hé.

Maar dat is toch goed als je dat kunt, met eenvoudige woorden over en eigenlijk ook voor je gasten spreken. Ook als er in de familie iets te doen is, ga ik het een of het ander schrijven dat aangepast is aan de gelegenheid.

Maar dat is toch goed als je dat kunt, met eenvoudige woorden over en eigenlijk ook voor je gasten spreken.

Dat dansgedicht: een hele dag doordansen 's morgens, 's middags en 's avonds. Een prachtige metafoor.

Ik heb dat eens in de zomer, in juli gemaakt. Ik vraag dan aan de zoon van mijn zuster of hij dat even wil lezen en wat hij er van vindt. Dat is toch goed zegt hij, het is zoals je bent, hij zei ook, je mag je niet op dat rijmen fixeren.

Ja, ik ben iemand die af en toe wel eens buiten de lijn zou durven gaan. Laat ik zeggen dat ik wat flexibel ben. Ik tracht mij vooral zoveel mogelijk in te leven in wat het leven me brengt. Het leven is niet altijd rozengeur en maneschijn. Iedereen heeft zijn pluk hé erin.

Als slot van dit interview, wil ik nog even de volgende ontwapenende regel uit een gedicht van Anny Aelter aanhalen:

"op jouw manier zit jij de dagen te bezingen".

Is dat niet de kern van alles? Wij 'normale' mensen met al onze gewichtheden en grootdoenerij en daar dan de onschuld van een kind die daar helemaal buiten staat.

Interview Bart Madou

GEDICHTEN ANNY AELTER

DE ZEEMEEUW

De meeuw, zie hem vliegen,
Hoog in de hemelsblauwe lucht.
Zijn vleugels klapwiekend in zijn vlucht.
Ik geef ze in gedachten jouw naam.
Ik laat me meevoeren met hem met een
zucht

Hij neemt me mee met zijn vrije geest
Bezingt zijn vrijheid, nooit meer pijn,
Steeds plezier, nooit meer frustratie.
Hij neemt me mee naar verre einders
Overtuigt me dat dit zijn einddoel is.
Neemt me mee op wiegende golven
dit spel zal hij doen iedere morgen.
Hij zegt "luister naar de wind" en zie,
je zal me horen
Storm, regen, wind,
samen zal het klinken als engelenkoren.
Lieve namen zullen steeds naar me
toewaaien
En me eraan herinneren aan de liefde die
we samen
zaaiden.

Hij neemt me mee naar moeder zon
En hij zegt dat hij dat hij zich blijvend zal
koesteren aan die
warme lichtbron.
Het is tijd om los te laten,
niet zonder pijn,

Vlieg maar, je verre horizon tegemoet.
Je geest is vrij!
Het ga je goed!

JIJ EN IK

Soms heb ik van die dagen dat ik jou
zou willen zijn.
Om door te dringen tot je diepste zijn,
zou ik willen begrijpen of jij ook wel
eens eenzaam bent, een hand zoekt die
je streelt en troost, een schouder om
tegen te leunen en te rusten, een mond
waaruit vriendelijke, troostende klanken
komen, je naam in verschillende
toonaarden wordt genoemd, armen wijd-
open gespreid, klaar om je te omarmen,
om je in te verschuilen, een warm
kloppend hart die uitgaat naar je, een
gevoel van zekerheid : hier kan ik
altijd terecht, hier voel ik me veilig,
en kan ik, samen met jou,
opnieuw de wereld weer aan.

Ja, soms zou ik jou willen zijn

Plens, plons, plons,
in het dansende water.

Vrij, vrolijk springen,
ten volle in beweging.

Water hoog opspattend om je heen
ik voel me licht en zuiver,
de onschuld van een kind.

Ik juich om het leven,
want water is de bron van het leven.

Dan word ik rustig,
gedragen door het leven

Dansen in het licht van de morgenzon
gloed die het bloed doet stromen
om vandaag ten volle te zijn.
Een bloem die zich opent naar het licht
en haar kelkblaadjes daarnaar richt,
een vogel met een lied over het leven
een mens die deze melodie kan doorgeven.
Vol geheimen is nog die nieuwe dag
Gelukkig de mens die daarop dansen mag

Dansen in de warmte van de zinderende
middagzon,
lichaam en geest geopend,
zingend van vreugde en geluk.
Vibrerend op haar stralen
verstoppertje spelend met de wolken,
om eindelijk terug te zijn
die stralende warmtebron.

Dansen in de avond van de ondergaande
zon
spel van goudrode kleuren.
Afscheid nemend van wat is geweest
dankbaar dit te hebben beleefd,
nog doordrongen van het levensspel
om te rusten voor morgen weer een nieuwe
dans

MENSEN

Mensen, die anders zijn zoals wij,
wordt er gezegd.
Ik wil jullie schilderen,
met een palet van vele helle kleuren :
rood, geel, groen, wit en alle
schakeringen ertussen.

Rood, kleur van de liefde,
vervat in jullie tedere aanhankelijkheid,
in jullie glunderende ogen,
die stralen bij een liefdevolle knuffel,
fel schitterend als een pas ontloken roos.

Geel, kleur van de hoop.
Hoop dat men jullie niet teleurstelt,
de blik verwachtingsvol gericht op de
wereld,
verlangend uitkijken als een krokus
naar de eerste zonnestrallen

Groen, kleur van geloof
in de mensen die jullie omringen,
zich koesterend in vertrouwen, veiligheid
en warmte,
zoals het ontluikend leven in de lente.

Wit, kleur van de zuiverheid
in jullie glimlach en gevoelens.
Bedwelmende geur als van een witte lelie.
al die schakeringen van het diepste zijn,
maken jullie tot wat je bent,
mensen die genieten met heel hun
wezen,
zoals bloemen zich richten en openen
naar de zon.

Jullie zijn zonnebloemen.

(de namen van de bewoners zijn fictief)

JOHAN

Misschien is de wereld net een draaiende
bol

Met mensen zo dol als een tol
Die steeds druk zijn in de weer
Ach ze gaan zo tekeer
Laat ze maar,
het werpen met een bal
steeds hoger in de lucht
dat je er soms bij zucht
en het plezier dat je erbij ervaart
het gaat bij jou allemaal niet zo'n vaart.

JEAN-CLAUDE

Op jouw manier zit jij de dagen te
bezingen
en soms sta je er grappig bij te springen
Soms heb je ook van die gekke gebaren
die taal en teken sparen.
Graag vind je een hand die in de jouwe
past
Ogen die naar je kijken en raken
Ook jij kunt ons gemoed bespelen.
Gelukkig en tevreden slijt jij je dagen
Blij dat je er zijn mag
Ook jij wil leven op je eigen maat.

MARC

Door het leven loop je langzaam
Op voeten, je armen opgeheven
Verdiept in je eigen vingerspel.
Soms in je ogen zien we je komen
naar ons toe
en bijna altijd glimlach je
soms plagend, soms het uitschaterend
steeds bevragend, hoever kan ik met hen
gaan
je vraagt om hulp en steun
om meer te zien
om meer te horen
om meer te verstaan
om een liefdevol gebaar
op je eigen weg
die je in deze broze wereld hebt te gaan.

DIDIER

Jij bent soms als de zon, zonder woorden
Maar je gezicht schijnt toch voor ons
Je bent als de blauwe lucht
met soms een wolk in de vlucht
geschapen om jezelf te zijn

Je bent wel bijzonder, als een golf van de
zee,
Je hebt je eigen slag, met je eigen wel en
wee,
Zo natuurlijk ben je kind van binnen,
Hij leerde ons, dit steeds te beminnen.

Op jouw manier zit jij de dagen te
bezingen,
Je luistert naar het gezang der vogels
Je hoort het ruisen der bomen
Je ruikt de wonderbare wereld om je
heen,
Je voelt de veilige geborgenheid door
anderen je
gegeven

Onze guitige, moedigste kleinste van de
bende,
je kan in één seconde mooi lachen,
Het leven is voor jou zo eenvoudig
Het nu moment, zo leef je meervoudig

Een momentopname:
Een blik van oog tot oog,
Een aarzelende lach die doorbreekt
Een voeling van mens tot mens
Zo vluchtig,
Het is voorbij.

ERIC

Vol geheimen ben jij
Als de zon, als de maan,
Als de lente, als de zomer
Vol geheimen
In je fluisteren
In je roepen
In je glimlach
In je bewegingen
In je niet begrijpen van de dingen
Als de bloemen, als de vogels
In je momenten van tot rust komen
Dan kan je het leven weer aan

“Fragment op zich”

Uit 'Waarom de klassieken lezen?' van Italo Calvino

Definitie 14. Klassiek is datgene wat ook daar waar de meest dissonerende actualiteit de boventoon voert, hoorbaar blijft als achtergrondruoer.

Blijft het feit dat het lezen van klassieken in tegenspraak lijkt met ons levensritme, dat geen urenlange bezigheden kent, de lange adem van het humanistische otium; en ook in tegenspraak met het eclecticisme van onze cultuur die nooit een voor ons doel geschikte catalogus van het klassieke zou kunnen samenstellen.

Dat waren omstandigheden die volkomen realiteit waren voor Giacomo Leopardi, gezien zijn leven in het vaderlijk huis, de cultus van de Griekse en Latijnse Oudheid en de formidabele bibliotheek die zijn vader Monaldo hem had overgedragen, met daarbij de complete Italiaanse literatuur, plus de Franse, met uitsluiting van romans en over het algemeen nieuwe uitgaven, die hij hoogstens naar de marge verwees ten behoeve van zijn zuster ('jouw Stendhal' schreef hij aan Paolina). Ook zijn brandende nieuwsgierigheid op het gebied van wetenschap en geschiedenis bevredigde

Giacomo met teksten die nooit erg up to date waren:

de gewoonten van vogels met Buffon, de mummies van Frederik Ruysch met Fontenelle, de reis van Columbus met Robertson.

Vandaag de dag is een klassieke opvoeding zoals die van de jonge Leopardi ondenkbaar, en vooral, de bibliotheek van graaf Monaldo is uit haar krachten gegroeid. De oude titels zijn gedecimeerd, maar de nieuwe hebben zich vermenigvuldigd en razend snel verbreid in alle moderne literaturen en culturen. Er zit niets anders op dan dat iedereen voor zichzelf een ideale bibliotheek van onze klassieken uitvindt; en ik zou willen zeggen dat die voor de helft boeken moet bevatten die we hebben gelezen en die betekenis voor ons hebben gehad, en voor de helft uit werken die we van plan zijn te lezen en waarvan we aannemen dat ze betekenis kunnen hebben. Waarbij we een afdeling lege plekken overlaten voor verrassingen, voor toevallige ontdekkingen.

Ik merk dat Leopardi de enige naam uit de Italiaanse literatuur is die ik heb genoemd. Gevolg van de zich explosief uitbreidende bibliotheek. Nu zou ik mijn hele artikel moeten herschrijven om duidelijk te laten uitkomen dat de klassieken ons helpen te begrijpen wie we zijn en waar we zijn aangekomen, en daarom zijn de Italianen onmisbaar, juist om ze te vergelijken met de anderen, en de anderen zijn onmisbaar, juist om ze te vergelijken met de Italianen.

En dan zou ik het nog een keer moeten herschrijven om niet de indruk te wekken dat je de klassieken moet lezen omdat ze ergens 'goed voor zijn'. De enige reden die je kunt aanvoeren, is dat het beter is de klassieken te lezen dan de klassieken niet te lezen.

En als iemand daartegen aanvoert dat het niet de moeite waard is zozeer je best te doen, citeer ik Cioran (niet klassiek, althans nog niet, maar een eigentijdse denker die men nu pas in Italië begint te vertalen): 'Terwijl de scheerling werd bereid, was Socrates een wijsje op de fluit aan het leren. "Waar is dat goed voor?" vroegen ze hem. "Om dat wijsje te kennen voordat ik sterf."

Italo Calvino, Waarom lezen we de klassieken? – in: Nexus, nr. 28, Tilburg 2000 (Vertaling van 'Perché leggere i classici, Arnoldi Mondadori Editore s.p.a., Milaan, 1991)

Een selectie van de werken van Italo Calvino (1925-1985) :

- 1947 - "Il sentiero dei nidi di ragno"
- 1952 - "Il visconte dimezzato" / "De gespleten burggraaf" of "De gehalveerde graaf" (over een letterlijk gespleten persoonlijkheid);
- 1956 - "Fiabe Italiane";
- 1957 - "Il barone rampante" / "De baron in de bomen" (18de-eeuwse geschiedenis bezien vanuit een boomkruin);
- 1959 - "Il cavaliere inesistente" / "De ridder die niet bestond" of "De niet bestaande ridder" (over een harnas dat het echte leven wil);
- 1963 - "La giornata di uno scrutatore" ;
- 1963 - "Marcovaldo" / "Marcovaldo of De seizoenen in de stad " (Verhalen over een arbeider die de natuur zoekt in de grote stad);
- 1965 - "Le cosmicomiche" / "Kosmische verhalen" (De veelvormige Qfwfq becommentarieert wetenschappelijke theorieën);
- 1968 - "Ti con zero";
- 1972 - "Le città invisibili" / "De onzichtbare steden" (Marco Polo vertelt Kublai Khan over 55 droomsteden);
- 1973 - "Il castello dei destini incrociati" / « Het kasteel van de kruisende levenspaden » (Postmoderne roman over sprakelozen die elkaar met behulp van tarotkaarten verhalen vertellen);
- 1979 - "Se una notte d'inverno un viaggiatore" / "Als op een winternacht een reiziger" (Een lezer en een lezeres, beiden in het bezit van een incompleet exemplaar van een roman, komen op zoek naar een volledige tekst velerlei vormen van literaire communicatie tegen);
- 1983 - "Palomar" / "Palomar" (Een tobberige doordenker op leeftijd verbaast zich over de wereld.).

Op de boekenplank van Italo Calvino

Candide, of Het optimisme

Voltaire, 1759

De filosofische, licht absurdistische novellen van Voltaire (*Candide*, 1759: filosofische fabel, waarin het optimisme van Leibniz wordt gehemeld in de levensgeschiedenis van een argeloze jongeman die met de ene ramspoed na de andere geconfronteerd wordt).

Verhalen van mysterie en fantasie

Edgar Allan Poe, 1833-1849

De fantastische verhalen van Edgar Allen Poe (1809-1849), de pionier van de vroege sciencefiction.

Amerika

Franz Kafka, 1927P

Franz Kafka's *Amerika* (1927); komisch-vervreemdende roman over een emigrant was Calvino's lievelingsboek.

De Aleph en andere verhalen

Jorges Luis Borges, 1949

De literaire spelletjes in verhaal vorm van Jorge Luis Borges (*De Aleph*, 1944; *Fictiones*, 1949).

Stijloefeningen

Raymond Queneau, 1947

Het experimentele werk van Raymond Queneau (*Exercices de style*, 1947: een banaal voorval op 99 verschillende manieren, in een veelheid van stijlen verteld), van wiens 'werkplaats voor mogelijke literatuur' (OuLiPo) Calvino in 1964 lid werd.

Wat te lezen na Calvino? (Postmodern en toch leesbaar)

De maskerade

Herman Melville, 1857

Zwendelaar entert narrenschip.

Die gore klerezooi in de Via Merulana

Carlo Emilio Gadda, 1957

Ontsporende, barokke anti-detectiveroman.

Bleek vuur

Vladimir Nabokov, 1962

Roman in de vorm van commentaar op een lang gedicht.

Het zwarte boek

Orhan Pamuk, 1990

Advocaat in Istanbul onderzoekt de verdwijning van zijn vrouw.

Een hartverscheurend verhaal van duizelingwekkende genialiteit

Dave Eggers, 2000

Weesjongen voedt zijn broertje op in Californië.

Calvineske Verhalen

Absurde verhalen

Franz Kafka, 1915-1924

De verhalen (ca. 1920) van Franz Kafka; absurdistisch maar overtuigend en ontroerend.

De onschuldige Eréndira

Gabriel García Márquez, 1972

Bizarre verhalen uit het Zuid-Amerikaans dorpsleven.

In gezelschap van wolven

Angela Carter, 1979

Gotisch-erotische sprookjesbewerkingen.

De invloed van Calvino

Letter en geest

Frans Kellendonk, 1982

Postmodern 'spookverhaal' speelt in bibliotheek.

Passie

Jeanette Winterson, 1985

Een travestiet en haar liefdes in het leger van Napoleon.

Kukel

Joke van Leeuwen, 1998

Een jongetje met zeven zusters droomt zich door het leven.

Baudolino

Umberto Eco, 2000

Een 11de-eeuwse fantast vertelt over zijn verre reizen.

“Beleefd”

Tekenlust

Vrijdag 16 juni, bezoek aan de tentoonstelling ‘Tekenlust / drawing lust’ in de Kunsthalle Lophem. Onze gids is Els Wuyts van de Kunsthalle.

Als argeloze bezoeker werd je al van bij het binnenkomen geconfronteerd met het ‘is dat al tekenen?’ bij enkele van de werken van Jan Geys om dan een halve zaalwand verder pardoes aan te kijken tegen een ‘is dat nog tekenen?’ van de Finse kunstenares Saara Ekström. Een video-installatie, waarin dikke zwarte inktdruppels in witte melk hun osmotische kwaliteiten te kijk stellen, nou ja, het scherm werd door de kunstenares onderste boven geplaatst, zodat het leek alsof zwarte kernen onderaan uitgroeiden tot exotisch, magische bomen. De term die dan meteen bij je opkwam – en blijkbaar gold dat voor zowat alle aanwezigen, een merkwaardige

vaststelling, was: hoe poëtisch! Wat meteen de vraag oproept: poëtisch, wat is nu feitelijk poëtisch? Wanneer is beeldende kunst poëtisch? Maar wij waren er niet om wijsgerige vragen te beantwoorden. Kunst bekijken – beleven – is altijd een beetje vragen beantwoorden door het stellen van nieuwe vragen.

Onderweg nog overrompeld door de slaapexperimenten van Minna Langström, ook uit Finland, de plooibare wand van – opnieuw een Fin – Lauri Astala en het afschieten van witte vierkante flitsen door Pekka Sassi uit Finland, geen kogelvrije bril was er tegen bestand.

Ja, er was gelukkig de gids om één en ander te duiden of beter de juiste vragen te stellen. Toch een gevoel van waarmede wij (pluralis majestatis) bleven zitten: de allesoverheersende ironie van het kunstwerk.

(bma)

“Site seeing”: The Mozart Project

Biography
Compositions
Selected Essays
Bibliography
Links

www.mozartproject.org

Is Mozart de componist die het meest is afgebeeld is postzegels, met zijn 250ste verjaardag lijkt het er sterk op dat hij ook de meest geciteerde componist is op Internet. Een overzicht van de vele sites geven is ondoenbaar, toch was er één die onze aandacht trok: "The Mozart Project". Nu, van een project weten dat het per definitie iets is wat op de toekomst gericht is, dat we al naargelang de voorwaarden en de structurering wel weten waar we ongeveer gaan uitkomen of niet uitkomen, maar het blijft een 'projectie' een vooruit werpen. Het hier genoemde Mozartproject had wellicht ook de beste bedoelingen en is ten dele in zijn opzet geslaagd, maar is niettemin blijven steken in het teveel aan materiaal dat er over Mozart bestaat. Selecteren is dan de boodschap, maar soms kon dat even niet – bij gebrek aan materiaal! Een overzicht van de site en enige commentaar.

De homepage (de huispagina?) of de startpagina geeft al onmiddellijk de vijf rubrieken aan waaruit de site is samengesteld: een (verplichte) biografie van Mozart, zijn oeuvre, essays, een uitgebreide maar onvolledige (want louter Engelstalige) bibliografie en een bladzijde met links naar andere sites die betrekking hebben op Mozart.

Biografie

Zoals hierboven aangehaald, je kunt er niet van onderuit, het leven van dit muzikale genie moet toch even uit de doeken gedaan worden: zijn geboorte in Salzburg, het wonderkind dat Europa afreist, de ambivalente relatie met zijn vader, zijn vertrek uit Salzburg, de jaren in Wenen, de ontmoeting met Constanze en zijn nog altijd wat in geheimen gehulde dood in 1791. Het staat er allemaal vermeld, interessant is echter dat er ook afzonderlijk een beknopte biografie te vinden is van zijn moeder Anna Maria, van zijn vader Leopold en van zijn zus "Nannerl", jammer genoeg niet van Constanze Weber, maar we vinden wel een uitgebreide stamboom van zowel de familie Mozart als van de Webers.

Composities

Puik werk! Een volledig overzicht van alle werken van Mozart, gebaseerd op de zesde editie van de *Chronologisch-thematisches Verzeichnis sämtlicher Tonwerke Wolfgang Amadé Mozarts* uit 1964 en waar nodig aangepast met recentere informatie uit *The New Grove Mozart*. Behalve een chronologisch overzicht vinden we ook een thematisch overzicht volgens categorieën: missen, geestelijke werken, kerksonates, oratoria, opera's, symfonieën, strijkkwartetten enzovoort.

Essays

Wellicht had de opsteller van deze site hier meer van verwacht, wij ook trouwens. Maar met een schamele twee essays lijkt het Mozartproject eerder mislukt dan gelukt. Nochtans blijken het wel degelijke essays te zijn. Het eerste essay gaat vooral over de vele nonsens die in Amadeus (het toneelstuk van Peter Shaffer en de film van Milos Forman) opgenomen werden, het tweede laat een interessant licht schijnen op de figuur van Köchel, de man die ijverig het oeuvre van Mozart chronologisch gecatalogiseerd heeft.

Bibliografie

Zeer uitgebreide bibliografie over de mens en zijn werk. Maar zoals vermeld er worden alleen Engelstalige werken (originele en in vertaling) vermeld en soms beknopt besproken. Hierdoor ontbreekt bij voorbeeld de volgens mij nog altijd beste biografie van Mozart, "Wolfgang Amadeus Mozart" van vader en dochter Massin (verschenen in de prestigieuze reeks "Les indispensables de la musique" bij Fayard).

(bma)

RIKA VAN DYCKE AIMEE MARY

RIKA & AIMEE
05.11.06 - 19.11.06

Zondag 5 nov. wordt u een drankje
 aangeboden van 11.00 u. tot 18.00 u.

SPEELMANSKAPEL
 BEENHOUWERSSTRAAT 1-3 8000 BRUGGE
 Open elke dag van 14.00 u. tot 18.00 u.

Aimée is aanwezig op 5/8/9/12/13/15/16/18 en 19 nov.
 Rika is aanwezig op 5/6/7/10/11/12/14/17/18 en 19 nov.

Aimée Mary
 Peter Benoitlaan, 12
 8200 St.-Andries

Na een klassieke opleiding aan de Kunstacademie te Brugge volgt ze steeds de lessen T.O. aan de Academie van Eeklo (Ateliers zeefdruk en grafiek). Ze genoot daar een opleiding bij achtereenvolgens Luc en Barbara Verstraete.

Voor de keramiek doorliep ze de volledige cyclus van negen jaar bij Achiel Pauwels, Piro Palaghy en Anne Mortier.

De stijl van haar werken kreeg een heel persoonlijk accent. De vormen komen immers natuurlijk aan, vanzelf opborrelend uit een rijk onderbewustzijn. Ook de versieringen met oxides, sulfaten en engobes zijn sober geïntegreerd. Stukjes ijzer geven de werkjes een zekere speelse tederheid... Een vaste waarde voor ons Vlaams kunstbezit.

Rika Van Dycke
 Kezelbergstraat, 1
 8200 Zedelgem

Rika Van Dycke citeert, combineert en associeert verschillende beeldelementen die herinneren aan een andere tijd, plaats of situatie. Door deze nieuwe context ontstaat er nieuw werk met een eigen betekenis.

Het is een kunst waarin kleur, lijn en vorm zo "poëtisch swingen" dat ze figuren worden met herkenbare betekenis, met ruimte voor eigen interpretatie.

De werken bezitten een gelaagdheid en dynamiek waardoor men ze niet meteen kan vatten. Een telkens opnieuw aanschouwen en beleven dringt zich op.

Opleiding: St.-Lucas Gent A1 Grafiek

Stedelijke Academie Brugge DKO Schilderkunst

Stedelijke Academie Eeklo: DKO Tekenkunst en Zeefdruk

“Te beleven”

Het Beleefde Genot

Bezoek aan de tentoonstelling De Kelten in Mariemont

Momenteel brengt het Koninklijk Museum van Mariemont een enorme tentoonstelling met internationale allure getiteld “Kelten. Belgen, Boii, Remii, Volcae...”. Dit evenement overloopt acht eeuwen geschiedenis van de grootste Keltische volkeren met de Boii en de Volcae in het midden van Europa en de Belgen en de Remii in Frankrijk en België. De tentoonstelling telt meer dan 1.000 voorwerpen waaronder prestigieuze stukken en recente vondsten die nog nooit eerder aan het publiek getoond zijn

Het Beleefde Genot organiseert op zaterdag 21 oktober een daguitstap naar deze tentoonstelling. We bezoeken vooraf ook de Cantine des Italiens in Houdeng en maken na de tentoonstelling een stadswandeling in Bergen. Een avondmaal in een eenvoudig biologisch restaurant vlakbij het centrum van Bergen zal deze dag afsluiten.

De prijs voor de reis bedraagt maximaal 24 € (afhankelijk van het aantal deelnemers), De tentoonstelling kost 4 € (2 € indien reductie)

De folder met het volledige programma ligt in de bibliotheken maar kan ook aangevraagd worden bij hetbeleefdegenot@scarlet.be of telefonisch op nr. 0473/280.541.

Ik kus uw handen 1000 maal en het geheim van God – Mozart in de literatuur

Vrijdag 17 november om 19.30 - Bibliotheek Zedelgem

Multimediale speurtocht naar Mozart in de literatuur: met fragmenten van Anna Enquist, Edouard Mörike, Pol Hoste, Aleksandr Poesjkin, Rita Charbonnier, Jaroslav Seifert, enzovoort

En waarom componeerde Mozart zo'n prachtige muziek?
U verneemt er wat het geheim van dit genie was!

En uiteraard zult u kunnen genieten van Mozarts muziek.

Tijdens de pauze wordt u een glaasje sekt met een authentieke Mozartkugel aangeboden.

Inkom 3 euro – inschrijvingen kan via de bibliotheek of via hetbeleefdegenot@scarlet.be

In samenwerking met de Bibliotheek Zedelgem

Literair salon: waarom de klassieken lezen?

Zondag 14 januari 2007 in de bibliotheek.

Meer details in het volgende nummer van de Toverberg

Andere activiteiten

Buren bij kunstenaars - Open atelierdagen

Met o.m. Rika Van Dycke op zaterdag 21 en zondag 22 oktober 2006 telkens van 13.00 u. tot 17.00 u.

Amateurs of professionelen, vanuit heel diverse disciplines (grafiek, schilderkunst, beeldhouwkunst, fotografie, videokunst, kunstambachten, installatie, multimedia enz.) participeren aan het project.

Het Permekemuseum in Jabbeke, één van de provinciale musea, gevestigd in het voormalige woonhuis annex atelier van de schilder Constant Permeke, is n.a.v. 'Buren bij kunstenaars' gratis toegankelijk voor het publiek. Je kunt er een kijkje nemen in het atelier van Permeke waar alles nog gebleven is zoals het was op het einde van zijn leven.

De toegang tot de Open atelierdagen is gratis

Verdere informatie hieromtrent, ook over andere kunstenaars uit Zedelgem, vind je op www.west-vlaanderen.be/burenbijkunstenaars

Bibliotheek Zedelgem

Poëtisch aperitief

- Zondag 29 oktober van 11 u tot 12 u
Bibliotheek Zedelgem, Stadionlaan 50, 8210 Zedelgem,

Een vleugje poëzie op zondagmorgen

met de volgende dichters:

Gwy Mandelinck
Jan van der Hoeven
Hanna Kirsten
Philip Horne

Inleiding door Jooris Van Hulle.

De toegang is gratis.

Ieder gezin krijgt een gratis exemplaar mee van de tweetalige poëziebloemlezing: "De praalstoet van de taal / Le cortège fastueux de la langue".

Organisatie: Provincie West-Vlaanderen en de bibliotheek Zedelgem

- Zaterdag 14 oktober: verwendag voor de bezoekers, met vanaf 10.30 u exotische modeshow
- Zaterdag 4 november: boekenbeursreis
- Zaterdag 24 november van 14-19u en zondag 25 november van 9-12u. Boekenverkoop:
- van 2/12 t.e.m. 30/12 in de Bibliotheek: Literaire tentoonstelling 'Woorden wekken'
 - 12 schilderijen van Klaas Verplancke verbeelden wat lezen is. 18 teksten van Vlaamse en Nederlandse auteurs verwoorden wat lezen is.

Cultuur Zedelgem

- MAIRAN & KAREL DERUWE - 'Mingus' - Groene Meersen 13 oktober - 20 u
 - Oude teksten - Vlaamse, Franse, Engelse, Italiaanse en zelfs Latijnse poëzie - kneedt Mairan tot krachtige songs, weemoedige ballades, ingetogen sfeermakers of aanstekelijke dansnummers.!
- RONNY MOSUSE - Unplugged - Groene Meersen 8 december - 20 u
 - Ronny Mosuse brengt zijn Nederlandstalig liedjesprogramma 'Altijd oktober'.
- BLIND DATE - Groene Meersen 22 december - 20 u
 - Het Blind Date Circuit is een uniek try-out platform voor professionele artiesten. Je kunt als (bevoorrecht) publiek het ontstaan en het groeiproces meemaken van een productie.

The Trevieren Singers en kinderkoor Yembela

- 16 december, 19.30 u: Kerk Sint-Elooi, De Leeuw, Kerstliederen

Kunsthalle Lophem

- Solotentoonstelling met installaties van de jonge IJslandse kunstenaar Darri Lorenzen

Site content © Darri Lorenzen

- van 8 oktober tot en met 11 november 2006 / vooropening op 7/10/2006 17u
- openingsuren: van donderdag t.e.m. zondag, doorlopend van 14u tot 18u - gesloten op feestdagen 2/11 en 11/11 - ook mogelijk bezoek op afspraak
- gratis toegankelijk
- gratis begeleide nocturnes op donderdagavonden 19/10, 26/10 en 9/11, telkens vanaf 20u, graag vooraf inschrijven via info@kunsthallelophem.be
- extra informatie op www.this.is/darri

**Zing je graag en maak je graag plezier?
Kom dan vrijblijvend eens luisteren naar The Trevieren Singers,
een vierstemmig koor, o.l.v.. John Dear.**

**Elke donderdagavond om 20u in The Visitors Center van Case New
Holland in Zedelgem.
Of telefoneer naar 0474/401.951**

Music is fun!!!

Uit het dagboek van een leesgroepbegeleider

Maandag 16 oktober is het weer zover: de start van een nieuw "leesseizoen". We bespreken 'Knielen op een bed violen', van Jan Siebelink. Ik kijk uit naar de bespreking: we zullen opnieuw in de bibliotheek te Zedelgem kunnen bijeenkomen. De bib is uitgebreid en er is een gezellige ruimte voorzien, waar we kunnen babbelen. We zullen wel niet buiten in de leestuin zitten, maar toch...

In 'Knielen op een bed violen' probeert Jan Siebelink te begrijpen wat zijn vader, een bloemenkweker met een wurgend geloof, bezielde toen hij het huis uitsloep om de ondergrondse preken van een groepje psalmenlezers bij te wonen. Het boek van Siebelink is een boek om te koesteren, een boek dat je zo langzaam mogelijk leest om er zo lang mogelijk van te genieten. In de Standaard (7 april 2005) schrijft Karel Ostyn: "...maar Knielen op een bed violen grijpt echt naar de keel. Meer dan eens moet je de drang onderdrukken het boek van je af te gooien, wanneer de vogelverschrikkers in hun versleten zwarte jassen weer op Hans Sievez' erf neerstrijken. Maar je leest door..." Ik ben benieuwd hoe de anderen in de leesgroep het boek zullen ervaren hebben.

Na de bespreking volgt het traditionele "wat heb jij gelezen de voorbije maanden?" Het zal wel wat langer duren dan anders: er zijn immers vier maanden voorbij zonder bijeenkomsten van de leesgroep. Ik heb alvast mijn lijstje van 'beste boeken die ik in de voorbije maanden gelezen heb' klaar:

Het zingen van de tijd van Richard Powers: een boek over muziek, de situatie van kleurlingen in de VS, de tijd, ... en zo veel meer.

Leven, spel en dood van Florian Mazrek, van Ismaël Kadare, over Albanië en de manier waarop het land probeert te vermijden dat de inwoners het land ontvluchten

Bittere honing van Margret Hirs, las ik ter voorbereiding van een reis naar Sicilië. Een roman over tradities, bloedwraak en ontvoering in een kleine Italiaanse plattelandsgemeenschap.

Verder waren er natuurlijk de onvermijdelijke thrillers, zonder dewelke geen vakantie. Ik onthoud vooral de thrillers van de Chinese schrijver Xiaolong Qiu, *Dood van een rode heldin* en *Een delicate dans*, die zich afspelen in het Shanghai van de jaren '90. Ze geven een goed beeld van het leven in China en bovendien is de hoofdpersoon, hoofdinspecteur Chen Cao, een literatuurlijfhebber en dichter, zodat je ook heel wat over literatuur leest.

Ik kijk uit naar 16 oktober!

Iedereen is er welkom!

(edu)

"Horen, zien en schrijven"

"Het boek had de uitwerking die goede boeken gewoonlijk hebben: het maakte de onnozelen onnozeler, de verstandigen verstandiger, en de overige duizenden bleven onveranderd."

G. C. Lichtenberg (Duits schrijver en natuurkundige 1742-1799)

In de volgende Toverberg:

- **Michiel Neels**
- **Gedichtendag**
- **Poëziecentrum**
- **Friedmann / Hadot**

De volgende Toverberg verschijnt bij het begin van de winter van 2006

Het Beleefde Genot stelt zich tot doel **het culturele en literaire leven in en om Zedelgem te stimuleren** door het organiseren van evenementen zoals lezingen, uitstappen, literaire salons, filmvertoningen, tentoonstellingen, wedstrijden enz.

Wij wensen zoveel mogelijk mensen te laten genieten van culturele uitingen die niet onmiddellijk voorhanden zijn in en rond onze gemeente.

Daarnaast willen wij impulsen geven om het literaire beleven te bevorderen.

-- ✂ -----

Wens je op de hoogte te worden gehouden van onze activiteiten en wens je Toverberg elektronisch(*) te ontvangen?

Stuur dan een e-mail met je gegevens naar hetbeleefdegenot@scarlet.be of vul hieronder je gegevens in en stuur dit strookje op naar **Het Beleefde Genot**, Doornlaan 8, 8210 Zedelgem

Naam en voornaam.

Adres

Telefoon :

e-mail :

is geïnteresseerd in de activiteiten van de Cultureel Literaire Kring **Het Beleefde Genot** en wenst een elektronisch abonnement op Toverberg.

(*) Je abonneren op een gedrukte versie is ook mogelijk, mits opgave van je adresgegevens en door storting van 10 euro op rek. 001-4851739-69 van **Het Beleefde Genot** voor één jaargang (4 nummers) met vermelding 'Toverberg'

Het beleefde Genot

Culturele en Literaire Kring